

Vest-Finnmark Rådet
Fjellveien 6
Postboks 43
9593 BREIVIKBOTN
+47 908 52916

bente.olsen.husby@hammerfest.kommune.no

Finnmarkseiendommen - FeFo

Sendt via e-post: post@fefo.no

Hasvik, 20. mars 2024

Høringsuttalelse – Strategisk plan for FeFo

Vest-Finnmark Rådet er en politisk allianse mellom de 7 kommunene Alta, Hammerfest, Hasvik, Loppa, Måsøy, Nordkapp og Porsanger. Regionen har ca. 42.500 innbyggere, noe som utgjør 55 % av det totale folketallet i Finnmark. Kommunene har planmyndighet og forvaltningsansvar for ca. 1/3 av landarealene og 50 % av kystsonen i Finnmark.

Vest-Finnmark Rådet har i sak 10/24 vedtatt følgende enstemmige uttalelse i forbindelse med høring av utkast til ny strategisk plan for Finnmarkseiendommen - FeFo:

Vest-Finnmark Rådet takker for gode møter med FeFo i september 2023 og januar 2024, noe som har gitt gode drøftingsgrunnlag for rådets behandling av denne saken. Med dette som utgangspunkt har vi gjennomgått FeFos forslag til ny strategisk plan for selskapet. I vår høringsuttalelse presenterer vi et helhetlig forslag til ny strategisk plan, inndelt i de samme 8 hovedområdene som er beskrevet i høringsutkastet. Tekst som foreslås videreført fra høringsutkastet er skrevet med vanlig skrift, mens *rådets endringsforslag er skrevet med fet kursiv skrift*.

Vurderingene som ligger grunn for disse endringsforslagene presenteres i vedlegg 1.

Innledende kommentarer:

Medlemskommunene i Vest-Finnmark Rådet har i all hovedsak et meget godt samarbeid med FeFo, og forslaget til ny strategisk plan sikrer dette også for fremtiden.

Det at disponeringen av FeFo som hovedregel skal skje i tråd med godkjente arealplaner, videreføres i forslaget til nye selskapsstrategier. Dette er meget viktig for kommunene, da dette er den beste, og kanskje eneste måten å få til en god avveining av de ulike arealinteressene. Det sikrer også at arealene disponeres i tråd med lokale demokratiske ønsker.

Det at FeFo i svært liten grad motsetter seg kommunens ønskede arealdisponeringer er positivt og viktig. Vest-Finnmark Rådet mener imidlertid at FeFo bør bidra langt mer aktivt i utviklingen av de FeFo-områdene som er avsatt til utbyggingsformål i kommunens arealplaner. Dette gjennom utarbeidelse av egne reguleringsplaner/detaljplaner, eventuelt som økonomiske bidrag til kommunenes planarbeid.

En god strategisk plan vil bidra til å forsterke og tydeliggjøre FeFos rolle som grunneier. Vest-Finnmark Rådets medlemskommuner er fornøyd med å ha en stor grunneier som FeFo i kommunen. FeFos arealer har på overordnet nivå gitt kommunene og innbyggere et godt, avklart og forutsigbart grunnlag mht. bruk, disponering, utnyttelse av areal, samt ta i bruk av fornybare og ikke fornybare ressurser. En ny strategisk plan for FeFo vil legge viktige føringer for våre kommuners overordnede planverk, og er således til dels også et viktig styringsverktøy for kommunene i Vest-Finnmark.

Vi har også merket oss at Finnmarkskommisjonen utfordrer FeFo i forbindelse med krav om eiendomsretten over områder og kommuner i Finnmark. Vest-Finnmark Rådet er tydelig på at vi ønsker å beholde Finnmarkseiendommen slik den framstår i dag, for at Finnmark kan framstå som ett og med like muligheter for alle innbyggere i fylket.

Det er meget viktig at allmenhetens bruk av naturen i Finnmark forsvares gjennom at FeFo ikke er «ettergivende» for slike påstander og krav. Dersom det gjennom rettskartlegging skulle vise seg at FeFo ikke er rettighetshaver/grunneier, må dette selvsagt respekteres.

Vest-Finnmark Rådet mener at FeFo på enkelte områder har hatt en noe for passiv rolle, og ønsker i forbindelse med vår høringsuttalelse på utkast til ny strategisk plan å utfordre FeFo på følgende;

- Eiendomsansvar
- Skogforvaltning, jordbruk og ressursbygging
- Utmarksforvaltning
- Grus/pukk
- Forsøpling, lagring og uønsket aktivitet i skog og utmark
- Deponi og deponering av masser
- Dialog og kommunikasjon

Vest-Finnmark Rådets helhetlige forslag til nye selskapsstrategier for FeFo;

1. Visjon

Et bærekraftig og livskraftig Finnmark med levende kulturer og naturmiljøer.

2. Kjerneverdier

Ansvarlig

- Finnmarkseiendommen skal forvaltes i et evighetsperspektiv på vegne av framtidige generasjoner.

Forutsigbar

- FeFo skal ha likebehandling og rettferdighet som bærende prinsipp.

Troverdig

- FeFo skal utføre sitt arbeid med forankring i loven, med solid faglig kunnskap og kvalitet i alle ledd.
- *FeFo skal ha ansatte med bosted i Finnmark, som har faglig kompetanse om de ressurser de forvalter.*

Lagspiller

- FeFo skal samarbeide med kommuner og andre, bidra til dialog og være løsningsorientert.

3. Overordnet mål

FeFo skal bidra til utvikling som sikrer grunnlaget for bosetting i et langsiktig perspektiv.

Dette skal skje innenfor rammer som:

- ikke er i strid med lokalbefolkningens rettigheter etter Finnmarksloven, rettigheter på selvstendig grunnlag og folkeretten.
- bidrar til lokal utvikling og verdiskaping.
- ikke svekker den samiske **og kvenske** kulturen i Finnmark.
- er basert på beste tilgjengelige kunnskap.
- er økonomisk, sosialt og økologisk bærekraftig.

4. Sentrale mål

- FeFo skal bidra til lokal utvikling og verdiskaping, bo- og bilyst i Finnmark.
- FeFo skal ivareta Finnmarkseiendommen i et langsiktig perspektiv.
- FeFo skal sikre **og forvalte skog- og** utmarksressursene i et langsiktig perspektiv og være garantist for lokalbefolkningens tilgang til disse.
- FeFo skal tilrettelegge for og synliggjøre hele det samiske **og kvenske** samfunn i Finnmark.

5. Drift av Finnmarkseiendommen

- God dialog med kommunene, brukere og rettighetshavere i den daglige forvaltningen av Finnmarkseiendommen.
- **På selvstendig grunnlag** sørge for faglig forsvarlig og forutsigbar forvaltning av eiendommen, rettigheter og ressurser med utgangspunkt i tilgjengelig kunnskap og erfaring.
- For å sikre en helhetlig avveining av ulike interesser skal disponeringen av Finnmarkseiendommen som hovedregel skje i tråd med godkjente arealplaner.
- For å sikre Finnmarkseiendommen for fremtidige generasjoner skal avtale om bruk av grunn som hovedregel skje gjennom festeavtaler. Utmark skal ikke selges.
- FeFo er selvfinansierende, og skal sikre en sunn og forutsigbar økonomi. FeFo er markedsorientert, men skal ikke være prisledende.
- Finnmarkseiendommen skal disponeres til felles beste for bosatte i Finnmark.
- Kommunale initiativ skal støttes, så fremt de ikke kommer i strid med øvrige interesser.
- **Kommunene skal ha førsterett eller opsjon ved tildeling av boligtomter og tomter til næringsformål på Finnmarkseiendommen sin grunn.**
- **FeFo skal ha en aktiv holdning til, og ta hele ansvaret for tildeling, tilrettelegging og utbygging av hyttefelter på Finnmarkseiendommen sin grunn.**

6. Utvikling av Finnmarkseiendommen

- Være en profesjonell samarbeidspartner, lokalt og regionalt, for utvikling av Finnmarkseiendommen og tilhørende ressurser.
- **Utarbeide egne arealplaner, og også samarbeide mer aktivt med kommuner om utvikling av arealplaner.** I konkrete saker kan det bidras med ressurser for å ferdigstille planer.
- Utnyttelse av arealer og ressurser skal skje gjennom forretningsmessige avtaler eller i egen regi.
- Bidra til lokalt eierskap, lokale ringvirkninger og verdiskaping ved kommersiell utnyttelse av ressursene og arealet på Finnmarkseiendommen.
- Ha et nært samarbeid med alle berørte interesser om prosessene tilknyttet planer om utvikling av areal og ressurser.

- *FeFo skal være utviklingsorientert og stimulere til verdiskaping i kommunene.*
- *Fefo skal ha en aktiv grunneierrolle, med et samfunnsmessig og forretningsmessig engasjement i forhold til vind- og vannkraft.*

7. Jakt, fiske og høsting

- Bærekraftig, kunnskapsbasert og framtidrettet forvaltning av vilt og fisk.
- Nærhet til ressurs gir den sterkeste rett skal være et bærende prinsipp i forvaltningen.
- Sikre at Finnmarks kulturarv som angår jakt, fiske og utmarksbruk ivaretas i et langsiktig perspektiv.
- Forsvare Finnmarks høstingstradisjoner overfor nasjonale myndigheter.
- Brukergrupper og rettighetshavere skal ha innflytelse på jakt- og fiskeforvaltningen, *og FeFo skal skape og bidra til bedre dialog om forvaltning av småvilt mellom kommuner, rettighetshavere og interesseorganisasjoner.*
- *FeFo skal gjennom utstrakt samarbeid med bønder og reindriftsdistriktene framvise jaktområder og rekreasjonsområder som ikke kommer i konflikt med beitenæringer.*
- Utmarka skal være til felles bruk for folk i Finnmark, derfor selges ikke utmarksarealer.
- Være en garantist for lokalbefolkningens og Finnmarks befolknings tilgang til jakt og fiske til rimelige priser. Tilreisende jegere og fiskere er velkomne i den grad ressursene tillater dette.
- Fremme rekruttering innen jakt og fiske og annen tradisjonell utmarksbruk.
- *FeFo skal utrede mulighet for skuddpremie på jaktbare predatorer.*

8. Samfunnsansvar og bærekraft

Miljø

- Bidra til bærekraftig bruk av arealer og ressurser på Finnmarkseiendommen i tråd med FNs bærekraftsmål.
- Bidra til å bevare biologisk mangfold gjennom *aktiv og* kunnskapsbasert forvaltning av skog og utmarksarealene og øvrige naturressurser. *For å sikre et godt kunnskapsgrunnlag, samt sikre at verdiene som FeFo forvalter på vegne av alle i Finnmark ikke forringes som følge av feil bruk eller overforbruk, skal det gjennomføres vegetasjons- og brukskartlegginger.*
- Minimere miljøpåvirkninger av egen drift.
- *Fefo skal ha en aktiv grunneierrolle i forhold til forsøpling, lagring og andre uønskede tiltak på FeFo-grunn.*

Bidra til å nå klimamål gjennom

- Reduksjon i utslipp tilknyttet egen virksomhet.
- Å *bedre* utnytte skogens evne til å binde karbon.
- Å legge til rette for fornybar energi der det er forenelig med øvrige interesser.

Samfunn

- Bidra til utvikling av finnmarkssamfunnet gjennom vår kompetanse.
- Ivareta Finnmarks befolkning sine interesser i tvister om rettigheter på Finnmarkseiendommen i tråd med prinsippet om at «rett skal være rett».
- Bidra til å synliggjøre Finnmarks mangfold med hensyn på språk og kultur.
- Bidra til dialog, gjensidig respekt og samhandling i Finnmark på tvers av kulturer og interesser.

Samisk *og kvensk* kultur

- Synliggjøre bredden i det samiske *og kvenske* samfunnet i Finnmark.
- Være en aktiv bidragsyter til nødvendig sameksistens mellom reindrift og annen bruk av naturen.

Åpenhet og transparens

- Ha en god og åpen informasjon til publikum om forvaltningen av Finnmarkseiendommen, *og gi offentligheten best mulig innsikt i sitt arbeid.*

Vi takker for muligheten til å komme med denne høringsuttalelsen, og ser frem til videre dialog med felles mål om god forvaltning og utvikling av vår felles eiendom i Finnmark. Eventuelle henvendelser i sakens anledning rettes til rådets daglige leder Bente O. Husby på mobil: 90852916 eller e-post: bente.olsen.husby@hammerfest.kommune.no.

Med vennlig hilsen

Jan Morten Hansen (s)
Rådsleder
Vest-Finnmark Rådet

Bente O. Husby (s)
Daglig leder
Vest-Finnmark Rådet

Kopi:

- Finnmark fylkeskommune v/fylkesordfører Hans-Jacob Bønå
- Finnmarksbenken på Stortinget
- Statsforvalteren i Troms og Finnmark v/statsforvalter Elisabeth Aspaker
- Øst-Finnmarkrådet v/rådsleder Wenche Pedersen og daglig leder Trond Haukanes
- Medlemskommunene i Vest-Finnmark Rådet

Vedlegg 1: Vurderinger som ligger til grunn for endringsforslagene

2. Kjerneverdier

Vest-Finnmark Rådet støtter Alta kommunes vurderinger om at for å ivareta sitt ansvar er det avgjørende at FeFo har «Kvalitet i alle ledd». Dette innebærer besittelse av bred og mangefasettert kunnskap og kompetanse. FeFo har egen kompetanse på økonomi, eiendom, grus, vilt og fisk m.m., men ikke på skogbruk. Kompetanse om fornybare ressurser er en sentral del for framtiden og i det grønne skiftet. God kunnskap og kompetanse i alle ledd vil styrke FeFos troverdighet.

3. Overordnet mål

Vest-Finnmark Rådet mener at bevaring av kvensk språk og kultur skal inngå på lik linje som samisk kultur når det kommer til FeFos arbeid med å sikre grunnlaget for bosetting i et langsiktig perspektiv. Den kvenske befolkning har i like stor grad som samene vært utsatt for fornorskning, tap av språk og kultur mv., noe som blant annet er dokumentert gjennom det arbeidet som har funnet sted i regi av Sannhets- og forsoningskommisjonen. Vest-Finnmark Rådet er klar over at den kvenske befolkning ikke er berørt/nevnt i Finnmarksloven, men det bør ikke være til hinder for FeFo har en uttalt strategi om å ikke svekke kvensk kultur i likhet med målet om å ikke svekke den samiske kulturen.

4. Sentrale mål

Forvaltning er like viktig som sikring, spesielt det som angår fornybare ressurser. Vi vet at det er de fornybare ressurser som kan gi bosettings- og næringsgrunnlag i uoverskuelig framtid, og de må forvaltes med kompetanse for å sørge for en bærekraftig bruk, utnyttelse og sikring.

Vest-Finnmark Rådet mener at FeFo skal tilrettelegge for og synliggjøre hele det samiske og kvenske samfunn i Finnmark, jfr. begrunnelsen i hovedområde 3 Overordnet mål.

5. Drift av Finnmarkseiendommen

Vest-Finnmark Rådet mener at det er viktig at FeFo som grunneier og eiendomsforvalter i stor grad lener seg til hva kommunene mener i forbindelse med eiendomsoverdragelser, motorferdsel, deponering av masser, ulovlig lagring, ulovlig forurensing m.m.

Dette bidrar til stor lokal medvirkning og selvstyre, men kan på den andre side skape skjevheter og ulikheter kommunene imellom fordi den ene kommunen kan prioritere annerledes enn nabokommunen. Dermed kan et tiltak i verste fall få dispensasjon i en kommune, samtidig med at det gis avslag på tilsvarende tiltak i en annen kommune. Dette må man være bevisst på, samtidig som lokale forhold er viktig å hensynta.

Ved omdisponeringer i LNFR-områder hender det at verdifulle områder for jordbruk, skogbruk, viktig natur, nøkkelbiotoper m.m. blir omdisponert. Det være seg naturinngrep i forbindelse med hundekjørerløyper, sykkelløyper, tilrettelagte stier, oppføring av postkasser og gapahuker i skog og utmark. Dette vil i mange tilfeller bidra til privatisering, interessekonflikter og reduksjon av naturmangfold. I tillegg kommer konflikt med næringsinteressene i området. Noen kommuner erfarer at dette i mange tilfeller skjer uten at FeFo som grunneier har tatt stilling/undersøkt inngrep/tiltak.

Motsatt er det også tilfeller at en søker kun har forholdt seg til FeFo med grunneiers tillatelse, men at FeFo ikke har opplyst kommunen om saken. Vest-Finnmark Rådet mener at FeFo selv må ta en aktiv

rolle og på selvstendig grunnlag gjøre grundige, faglig begrunnede og dokumenterte vurderinger for å unngå skjevheter, ulikheter og tap av framtidige ressurser i kommunene i Finnmark. FeFo som grunneier må ha en mening om sin og andres arealbruk på FeFos egen eiendom. Når det gjelder inngrep i natur så skal kommunen varsles og høres før endelig avgjørelse.

Boligtomter og næringsarealer

I Norge er det er en menneskerett å ha et bosted, og det er i stor grad et offentlig ansvar til å sørge for at dette tilfredsstilles. Det offentlige har også et betydelig ansvar for tilrettelegging av næringsareal. Kommunene sitter nærmest næringsutviklere og kommunene kjenner og føler best på behovet for lokale næringsområder. Av denne grunn bør kommunene ha førsterett eller opsjon ved tildeling av boligtomter og tomter til næringsformål. Eventuelt med føringer knyttet til prispolitikk for å ivareta samfunnsmessige interesser på tvers av kommuner.

Hyttefelt

Vest-Finnmark Rådet mener at FeFo må ta en aktiv rolle som tilrettelegger for hyttefelt på FeFo-grunn. Dette innbefatter prosess for tilrettelegging, utbygging og tildeling, samt ansvar for likebehandling og naturressursforvaltning gjennom prosessen.

6. Utvikling av Finnmarkseiendommen

FeFo oppfordres til å ta en tydeligere og mer aktiv rolle i samfunnsutviklingen i fylket, spesielt knyttet til næringsutvikling, boligproduksjon og tilrettelegging for prosjekter med store lokale og regionale ringvirkninger. Herunder anføres at FeFo har et spesielt ansvar for en nøktern prispolitikk, og oppfordres til å i større grad gjøre selvstendige vurderinger og fastsettelser av pris i prosjekter med stor samfunnsverdi, der ukritisk bruk av takster for prisfastsetting vil kunne føre til at denne oppleves urimelig og dermed i strid med FeFos rolle som samfunnsutvikler.

Vest-Finnmark Rådet mener at FeFo skal ta en aktiv og drivende rolle i utviklingen av vind- og vannkraft i Finnmark, og dette bør være nedfelt i FeFos strategi.

7. Jakt, fiske og høsting

FeFo er meget god på dialog med kommuner og brukere i forhold til elgforvaltning. Elgforvaltningen er et godt eksempel til etterfølgelse for andre forvaltningsområder hos FeFo, som for eksempel forvaltning av småvilt. Her kan dialogen mellom kommuner og JFL organisasjoner bedres. Dialog i jakt- og fiskeforvaltningen kan derfor med fordel innlemmes i strategien.

Alta kommune erfarer på sine dialogmøter mellom kommunen, reinbeitedistriktene og landbruket, at konflikter mellom næring og fritidsbrukere av utmarka gjentagende. Både bønder og reindrifta har påpekt at det foregår utstrakt jakt i områder med beitende rein og sau. Dette oppstår fordi det ikke er tilstrekkelig kommunikasjon mellom de som selger jaktkort og de som utøver næring. Dette gjelder også hundekjørerløyper, sykkelløyper, tilrettelagte turstier og noen ganger snøscooterløyper.

I dag forvaltes jakt på li- og fjellrype gjennom kvotefastsetting mht. daglig og årlig jaktuttak. Begrensing på jakttrykket er spesielt aktuelt i dårlige produksjonsår for rype. FeFo har en mulighet til å begrense tilgangen til tilreisende jegere i dårligere år og prioritere fastboende i større grad. Vest-Finnmark Rådet støtter Alta kommunes forslag om at FeFo før fellingskvote på rype fastsettes, inngår dialog med Finnmark jeger og fiskeforening eller lokallag, i forbindelse med årlig vurdering av jaktkort til utenbygds beboere.

FeFo bør stimulere til uttak gjennom skuddpremie på jaktbare predatorer som rødrev, mår og mink for å styrke småviltbestanden. Tilsvarende bør det vurderes skuddpremie på jaktbare predatorer som utgjør en trussel for fiskebestander i elver og ferskvann som er underlagt FeFos forvaltningsansvar.

8. Samfunnsansvar og bærekraft

Bærekraftig utvikling av Finnmarkseiendommen

For å sikre at den aktiviteten og bruken som finner sted på Finnmarkseiendommen er bærekraftig, samt sikre at beslutninger fattes på et godt kunnskapsgrunnlag, må FeFo gjennomføre nødvendige vegetasjons- og brukskartlegginger. Dette for å sikre at de verdiene som Finnmarkseiendommen forvalter på vegne av oss alle ikke forringes gjennom feil bruk eller overforbruk.

Jordbruk

Jordbruksdrift forutsetter faste og forutsigbare rammer mht. jordbruksareal som brukes til beite og matproduksjon. Sikring av arealgrunnlaget for bøndene er derfor svært viktig, og i mange kommuner utgjør mye av jordbruksarealer leiejord. Festekontraktene til FeFo er ofte mer langsiktige og forutsigbare enn leieavtaler som kreves etter jordlova § 8 (10 år om gangen), noe vi er godt fornøyd med. For å kunne sikre aktive jordbrukere nødvendige arealer, bør FeFo bestrebe til å ha oppdaterte festekontrakter for jordbruksarealer til enhver tid. Det betyr blant annet at FeFo innhenter landbruksfaglige uttalelser fra kommunene ved all overføring av festekontrakt – salg, gave, arv mv. på et tidlig stadium. Festekontraktene bør sendes til kommunene, som så foreslår hvilke bønder som har mest behov for arealer i området. Når det gjelder aktive festekontrakter, bør FeFo med jevne mellomrom forespørre kommunene om hvorvidt noen bønder har avsluttet sin drift siden siste oppdatering, slik at festekontraktene ajourføres. Eventuelt kan det etableres en rutine der kommunene sender FeFo opplysningene når en bonde avslutter driften.

I Finnmark er svært lite av fylkets areal brukt til jordbruk, sammenlignet med resten av landet (0,8 prosent mot 3 prosent). I forbindelse med dette er det svært viktig at areal som har potensial som produktivt jordbruksareal (kan brukes til matproduksjon eller beite), ikke bygges ned eller ødelegges på annen måte. Dette i henhold til nasjonale føringer og jordvernstrategier.

Reindrift

I 6-7 av årets måneder er flere av kommunene i Vest-Finnmark Rådet blant Finnmarks største reindriftskommuner. De siste årene har man opplevd at reindriftsgjerder har blitt et gjentakende diskusjonstema, der man erfarer at gamle reingjerder ligger på bakken parallelt med nye gjerder, gjerne over år. Det oppleves også at nye gjerder/gjerdetraser føres opp uten at lokale myndigheter har fått saken til høring. Hvis vi går 15-20 år tilbake så var det ikke slik, da var det søknader om «tomt til gjerde» som ble behandlet lokalt før gjerdet ble satt opp. Vest-Finnmark Rådet mener at også FeFo har et ansvar på tiltak på sin grunn når det gjelder reindrift, og påpeker derfor at følgende punkter bør vurderes medtatt i FeFos strategi eller øvrige virksomhetsplaner, vedr. reindrift:

- FeFo må kreve opprydding og fjerning av gamle reingjerder som er ute av drift.
- FeFo skal ha lokal godkjenning av myndighetene før FeFo tillater oppføring av nye permanente reingjerder.

Skogbruk

For å drive skogbruk er det en forutsetning at skogarealene ikke forsvinner. Drift av skogen har alltid vært ett av Statens Skoger/Statskogs største forvaltningsområder, og med god kunnskap og kompetanse på skogforvaltning opplever vi i dag at skogen og skogressursene framstår som en framtidig fornybar ressurs, etter at 75% av skogen i Finnmark ble utsatt for rovhogst under og etter 2.verdenskrig. Her gjør FeFo en meget god jobb med å videreføre skogskjøtselen som tynning i furuskogen.

Det er svært viktig å ha sammenhengende skogarealer, fordi en oppstykking lager nye skogkanter som er spesielt sårbar for vindfall, og bidrar til å gjøre hele skogen mindre produktiv fordi det skapes reaksjon i treet nær skogkantene som gjør tømmeret mindre verdifullt. Sammenhengende skogarealer bidrar dermed til å opprettholde skogsarealer og –kvalitet.

Det er ikke uvanlig at skogeier også driver industri av egne ressurser. Dette er en rolle og en aktivitet som Vest-Finnmark Rådet mener at FeFo som skogeier bør vurdere. I «Det grønne skiftet» er det de fornybare og sirkulære ressurser som har størst verdi for fremtiden. Her har FeFo en sterk mulighet til å bruke, men ikke forbruke skogressursen.

Vest-Finnmark Rådet påpeker derfor at følgende punkter bør vurderes medtatt i FeFos strategi eller øvrige virksomhetsplaner, vedr. skogbruk:

- FeFo skal på selvstendig grunnlag sikre store og sammenhengende skogarealer for skogindustrien, naturmangfoldet, leveområder for skoglevende dyr og fuglearter samt rekreasjonsområder for mennesket for fremtiden.
- FeFo skal bidra til et aktivt skogbruk og arbeidsplasser tilknyttet skogbruket.

Bidrag for å nå klimamål

FeFo må ta en tydeligere og mer aktiv rolle i oppfølgingen av ulovlige og uønskede tiltak på FeFo-grunn, gjerne i tett samarbeid med kommunene. Man kan bidra til å nå klimamål gjennom de tiltakene som er foreslått i strategiplanen.

Skogen er verdens største «karbonstøvsuger», samtidig er det verdens største «skattekammer» for biologisk mangfold. Samtidig er gjengroing en trussel for naturmangfoldet i skogen, og bidrar til ulemper og mistriivsel for brukere av naturen og mange av Finnmarks befolkning. Økt skogskjøtsel og skogkultur bidrar til bedre trivsel, stabilt naturmangfold, økt verdiskaping, økt trelastkvalitet og økt karbonbinding i skog. FeFo som skogeier har dermed en svært god mulighet til å øke opptaket til å binde karbon samtidig som man ivaretar biologisk mangfold, gjennom god skogforvaltning.

Vest-Finnmark Rådet påpeker derfor at følgende punkter bør vurderes medtatt i FeFos strategi eller øvrige virksomhetsplaner, vedr. skogforvaltning i et miljøperspektiv:

- FeFo må gi god og faglig veiledning til vedhuggere hvordan vedhogsten må foregå.
- FeFo må være tydelig i ordlyden at trase ved utkjøring av brennved fra vedteig til bilveg skal være kortest mulig, og sørge for at vedseddel ikke misbrukes ved økt snøscooterkjøring til friluftsmål på vinteren.
- FeFo bør arbeide for å øke det produktive barskogarealet gjennom å plante furu der mulighetene tilsier det, før det blir lauvkratt.
- FeFo skal øke ungskogpleien for å binde mere karbon og øke verdiskapingen.

Samisk og kvensk kultur

Vest-Finnmark Rådet mener at FeFo også på hovedområde 8: Samfunnsansvar og bærekraft, må synliggjøre både den samiske og den kvenske kulturen og samfunnet, iht. begrunnelsen på hovedområde 3.

Åpenhet og transparens

Ulike deler av Finnmark bidrar til ulike festeinntekter til FeFo. Det bør være større grad av åpenhet i årsrapporter/meldinger, der man viser hvordan FeFo bidrar til omfordeling av midler i fylket for å sikre gode utviklingsvilkår for innbyggere, næringsliv og samfunnsliv på tvers av kommuner. FeFo bør på bakgrunn av dette ha en god og åpen informasjon til publikum, og synliggjøre verdiskapingen i Finnmark gjennom årsmelding/årsrapporter fordelt på tema og kommunevis framstilling.